

ФУНКЦІОНУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Унтілов А.О., *магістр з економіки підприємства,*

Горбовий М.І., *здобувач PhD,*

Науковий керівник – Петрищенко Н.А., к.е.н., доцент (кафедра Економіки підприємства, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. В статті розглянуто важливість підприємств будівельного сектору для економіки та суспільства України. Зазначено, що будівельний сектор є ключовим джерелом зайнятості та важливим фактором розвитку всіх галузей народного господарства країни. Підкреслено роль будівельних підприємств у створенні продукції та послуг. Також висвітлено соціальний аспект будівельної діяльності, зокрема вирішення проблеми доступності житла для різних категорій населення. Зокрема, обговорюється важливість відновлення житла та інфраструктури в Україні, які зруйновані. Також наголошується на впровадженні сучасних технологій та підходів у будівництві, що сприяють підвищенню ефективності роботи будівельних підприємств та зменшенню екологічного впливу будівництва.

Будівельний сектор в Україні відіграє важливу роль у економічному, соціальному та культурному розвитку країни. Значення цієї галузі постійно зростає, особливо в контексті відновлення зруйнованого в наслідок збройної агресії росії житла та інфраструктури, створення нових робочих місць, а також залучення інвестицій. Дослідження динаміки розвитку будівельних підприємств та пошук резервів для підвищення ефективності її функціонування є важливим питанням для багатьох науковців [1, 2]. Але, незважаючи на чисельні дослідження, питання щодо особливостей функціонування будівельних підприємств в умовах воєнного стану та в повоєнний період залишається актуальним. Будівельний сектор є важливим джерелом зайнятості для мільйонів українців. Від будівельної діяльності залежить не лише саме будівництво, але й виробництво будівельних матеріалів, торгівля ними, послуги з проектування, консалтингу та інші супутні сфери. Всі галузі народогосподарського комплексу України використовують продукцію підприємств будівельної галузі. Підприємства будівельного сектору створюють продукцію та надають послуги, які сприяють розвитку основних фондів підприємств та інфраструктури країни [3]. Будівництво доріг, мостів, житлових комплексів, офісних центрів та інших об'єктів покращує якість життя населення, створює комфортні умови для проживання та розвитку бізнесу.

Крім того, будівельний сектор впливає на розвиток місцевих економік. За участю будівельних компаній розвивається підприємництво, з'являються нові можливості для малого та середнього бізнесу, збільшується обсяг податкових надходжень до бюджету. Не останнє значення має і соціальний аспект будівельного сектору. Будівництво житла допомагає вирішувати проблему доступності житла для молоді, молодих сімей, малозабезпечених категорій населення, що сприяє стабілізації суспільства та підвищенню його добробуту. Відновлення житла в Україні має величезне значення з різних аспектів – економічного, соціального та гуманітарного. Після років конфлікту на сході країни та з початком війни відбулося багато руйнувань житлових будинків, об'єктів соціальної інфраструктури та інфраструктури міст, багато людей втратили свої будинки та майно, що призвело до гострої потреби у відновленні житла. Відбудова житла відновлює втрачені домогосподарства та нормалізує умови проживання людей, які постраждали внаслідок збройної агресії. Це сприяє покращенню якості життя, стабілізації суспільства та зменшенню напруження в постраждалих регіонах. Також слід відмітити, що відновлення житла є необхідним для забезпечення гідних умов проживання для людей, які опинилися в складних ситуаціях. Це важливо для збереження гідності та психологічного благополуччя постраждалих громадян. Таким чином, відновлення житла в Україні є не лише питанням

відновлення матеріальних цінностей, але й важливим кроком у створенні стабільного, процвітаючого та гуманного суспільства.

У сучасному періоді ефективність роботи будівельних підприємств визначається не лише швидкістю зведення споруд та їхньою якістю, а й комплексним підходом до управління проектами, впровадженням інноваційних підходів на всіх рівнях виробництва продукції [4, 5]. Сучасні будівельні компанії активно впроваджують інноваційні технології, використовуючи автоматизацію процесів та віртуалізацію для оптимізації витрат ресурсів та часу. Застосування будівельної інформаційної моделі (BIM) дозволяє здійснювати детальне планування та координацію робіт, уникати конфліктів та зменшувати ризики на будівельному майданчику. Підвищення продуктивності праці та зменшення витрат на будівництво досягається завдяки використанню новітнього обладнання та матеріалів, а також вдосконаленню процесів управління ресурсами та робочою силою. Крім того, зростає увага до екологічних аспектів будівництва, що сприяє використанню енергоефективних технологій та матеріалів з низьким впливом на навколишнє середовище [6]. Набуття великого досвіду та впровадження сучасних методів управління дозволяє будівельним підприємствам ефективно вирішувати складні завдання, забезпечуючи якісне та швидке виконання будівельних проектів. Розвиток цифрових технологій та постійне вдосконалення процесів стають ключовими факторами успіху у галузі будівництва в сучасному світі.

Україна також спостерігає тенденцію до поступового впровадження сучасних технологій та підходів до будівництва, що сприяє підвищенню ефективності роботи будівельних підприємств у країні. Наприклад, в останні роки на будівельних об'єктах в Україні все частіше використовуються системи моніторингу та керування, які дозволяють контролювати процеси будівництва в режимі реального часу. Це дозволяє оперативно виявляти та вирішувати проблеми на будівництві, уникати затримок та перебоїв у графіку робіт. Також в Україні спостерігається зростання зацікавленості у використанні технології будівельної інформаційної моделі (BIM). Це дозволяє забезпечити високу якість проектування, планування та управління будівельними проектами, що в свою чергу сприяє ефективному використанню ресурсів та зменшенню ризиків. Крім того, в Україні в останні роки активно розвивається сегмент енергоефективного будівництва. Будівельні компанії використовують новітні енергозберігаючі технології та матеріали з метою зменшення споживання енергії під час експлуатації будівель та споруд.

Висновки. Будівельний сектор в Україні є важливим двигуном економічного та соціального розвитку, він формує інфраструктуру країни, забезпечує зростання зайнятості та підвищення якості життя громадян, відновлює зруйновані внаслідок ворожих атак об'єкти соціальної значущості, житло та інфраструктуру. Ефективність функціонування підприємств будівельної галузі є важливою для народного господарства України. Сучасні підходи та технології активно впроваджуються в будівельну галузь України, що сприяє підвищенню її ефективності та конкурентоспроможності та збільшує можливість скорішого відновлення України в повоєнний період.

Література:

1. Лойко В.В., Руденко М.В. та ін. Динаміка розвитку будівельних підприємств України та м. Києва в контексті забезпечення економічної безпеки. Ефективна економіка. 2020. №7.
2. Романенко О.В., Алавердян Л.М. Огляд стану та оцінка потенціалу розвитку будівельної галузі України. Ефективна економіка. 2020. № 4.
3. Паламарчук О., Петришина С. (2023). Будівельна галузь України: стан та прогнози. Економіка та суспільство, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-45>
4. Свірідова С.С., Одуд К.С. Особливості інноваційних процесів будівельних підприємств // ECONOMICS: time realities, №4(38), 2018, с. 68-75.
5. Потьомкіна О.В., Дорош В.Ю. Інновації та їх вплив на підвищення продуктивності праці персоналу. Ефективна економіка. 2022. № 5.
6. Парцхаладзе Л. Будівельна галузь: якісніше, комфортніше, безпечніше // стаття від 18.12.2019 на сайті конфедерації будівельників України.